

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, w III Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący: SSO Izabela Dehmel

Protokolant: Sędzia Sprawozdawca

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań Stare Miasto w Poznaniu Przemysława Tomankiewicza

w sprawie skazanego **R. J.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

postanowił:

1. Na podstawie art. 572 k.p.k. umorzyć postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego.
2. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnić skazanego R. J. w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 03 stycznia 2018r. Dyrektor Aresztu Śledczego w P. zawiadomił Sąd w trybie art. 12b k.k.w. o wystąpieniu warunków do wydania wobec skazanego R. J. wyroku łącznego.

R. J. był karany następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 23.03.1987r., **sygn. VI K 1017/86**, zmienionym wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu z dnia 02.06.1987r., sygn. akt IV Kr 546/87 za przestępstwo z art. 210§1 d.k.k. w zw. z art. 25§1 d.k.k. popełnione w dniu 21.05.1986r. na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w kwocie 50.000 zł oraz za dwa przestępstwa z art. 208§1 d.k.k. w zw. z art. 25§2 d.k.k. popełnione odpowiednio: w dniu 21.05.1986r. na karę 1 roku pozbawienia wolności i karę grzywny w kwocie 25.000 zł oraz w dniu 21.05.1986r. na karę 1 roku pozbawienia wolności i karę grzywny w kwocie 50.000 zł, które to kary pozbawienia wolności darowano i wymierzono mu karę łączną 50.000 zł grzywny, zaliczając jednocześnie na poczet orzeczonej pozbawienia wolności areszt tymczasowy od dnia 11.06.1986r.
2. Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 11.09.1989r., **sygn. VK 1142/88** za przestępstwo z art. 208 k.k. i 11 § 1 k.k. w zw. z art. 208 k.k. w zw. z art. 60§ 1 k.k. i art. 58 k.k. popełnione w dniu 28/29. 08.1988r. na karę 2 lat pozbawienia wolności i karę 100.000 zł grzywny, na poczet kary pozbawienia wolności zaliczono okres tymczasowego aresztowania od dnia 29.09.1988r., przy czym postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Bydgoszczy z dnia 13.06.1991r. skazany został warunkowo przedterminowo zwolniony z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, warunkowego zwolnienia nie odwołano;
3. Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 13.12.1996r., **sygn. IVK 1212/96** za przestępstwo z art. 156§1 k.k. popełnione w dniu 06.09.1994r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz za przestępstwo z art. 166 d.k.k. popełnione w październiku 1994r. na karę 1 roku pozbawienia wolności, które to kary połączono i wymierzono karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
4. Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 30.01.1997r., **sygn. VI K 910/96** za przestępstwo z art. 156§1 k.k. w z art. 60§2 k.k. popełnione w dniu 02.09.1994r. na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz za przestępstwo z art. 186 d.k.k. popełnione w okresie od lipca 1991r. do kwietnia 1996r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, które to kary

połączono i wymierzono karę łączną 1 roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet kary pozbawienia wolności zaliczono okres tymczasowego aresztowania od dnia 09.05.1996r. do 30.01.1997r.;

przy czym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 15.06.1998r., sygn. VI K 144/98 połączono kary pozbawienia wolności opisane wyżej w punktach 3 i 4 i wymierzono karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet kary pozbawienia wolności zaliczono okres od 09.05.1996r. do 30.01.1997r. oraz od 01.02.1997r. do dnia skazania, kara łączna pozbawienia wolności została wykonana w całości;

5. Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 15.01.2002r., **sygn. VI K 1458/01**, zmienionym następnie wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 20.09.2002r., sygn. akt IV Ka 774/02 za przestępstwo z art. 209§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. popełnione w okresie od lutego 1997r. do października 2001r. (z wyłączeniem okresu od 01.02.1998r. do 16.03.1999r. i 02.05.1999r. do 01.05.2000r.) na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet kary pozbawienia wolności zaliczono okres tymczasowego aresztowania od dnia 14 do 15.01.2001r. i 18.07.2001r.;

6. Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 10.10.2003r., **sygn. VI K 1164/03**, zmienionym następnie wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 03.03.2004r., sygn. IV Ka 2545/03 za przestępstwo z art. 284§3 k.k. popełnione w dniu 04.04.2001r. na karę 8 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie;

7. Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 13.04.2006r., **sygn. V K 1302/05** za przestępstwa: z art. 191§1 k.k. i art. 157§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. oraz z art. 245 k.k., popełnione w dniu 07.07.2005r. na kary po 8 miesięcy pozbawienia wolności, które to kary połączono i wymierzono karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności;

8. Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 21.04.2006r., **sygn. XXIII K 2718/05** za przestępstwa z art. 280§1 k.k. i z art. 242§1 k.k. popełnione odpowiednio: w dniu 07.10.2004r. na karę 2 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności i w dniu 08.10.2004r. na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności, które to kary połączono i wymierzono karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet kary pozbawienia wolności zaliczono dzień zatrzymania - 08.10.2004r. oraz okres tymczasowego aresztowania od dnia 14.03.2006r. do dnia 21.04.2006r.;

9. Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 25.08.2006r., sygn. **XXVI K 188/06** za przestępstwo z art. 209§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. popełnione w okresach od kwietnia 2002r. do 16.01.2003r., od 16.07.2004 do 06.07.2005r. i od 05.11.2005r. do 13.03.2006r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

10. Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 01.09.2006r., **sygn. XXVI K 287/06** za dwa przestępstwa z art. 209§1 k.k. w zw. z art. 64§1 k.k. popełnione odpowiednio: w okresie od kwietnia 2002r. do 14.03.2006r. (z wyłączeniem okresu od stycznia do lipca 2004r. i od lipca do listopada 2005r.) na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz w okresie od listopada 1999r. do 14.03.2006r. (z wyłączeniem okresu od 18.07.2001r. do 15.10.2004r. i od lipca do listopada 2005r.) na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, które to kary połączono i wymierzono karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

przy czym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 20.03.2007r., sygn. XXVI K 397/06, połączono:

- jednostkowe kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 5 i 6 i wymierzono karę łączną 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, kara łączna pozbawienia wolności została wykonana w całości,

- jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 7, 8, 9, 10 i wymierzono karę łączną 4 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności, kara łączna pozbawienia wolności została wykonana w całości,

11. Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu z dnia 09.02.2012r., **sygn. III K 961/10** za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. i art. 245 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 64§ 1 k.k. popełnione w okresie od około 11.02.2009r. do 18.05.2009r. na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64§ 1

k.k. popełnione w lipcu 2009 r. na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności, które to kary połączono i wymierzono karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, kara łączna pozbawienia wolności została wykonana w całości,

12. Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu z dnia 26.07.2012r., **sygn. III K 306/12** za: a) przestępstwo z art. 178a § 2 k.k. popełnione w dniu 11.05.2012 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, 1 rok zakazu prowadzenia rowerów i świadczenie pieniężne w kwocie 300,00 zł, b) przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 64§ 1 k.k. popełnione w okresie od 10.06.2010r. do 22.10.2011r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, c) przestępstwo z art. 242 § 1 k.k. w zw. z art. 64§ 1 k.k. popełnione w dniu 11.05.2012r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, które to kary połączono i wymierzono karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet kary łącznej pozbawienia wolności zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w okresie od 14.05.2012r. do 24.07.2012r.,

13. Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 17.01.2014r., **sygn. III K 227/13** za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od marca 2009r. do lipca 2012r. (z wyłączeniem okresu od czerwca 2010r. do października 2011r.) na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności,

przy czym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 15.06.2015r., sygn. akt III K 583/14, połączono kary jednostkowe pozbawienia wolności z pkt. 12 lit. b) i c) i z pkt. 13 i wymierzono karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, kara pozbawienia wolności została wykonana w całości;

14. Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 10 lipca 2017r., **sygn. III K 290/15** za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. art. 64 § 2 k.k. i art. 11 § 2 k.k., popełnione nie wcześniej niż od dnia 11.01.2015r. do dnia 15.06.2015r., na karę 8 lat pozbawienia wolności, przestępstwo z art. 156 § 1 pkt. 2 i § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., popełnione w dniu 15.06.2015r., na karę 12 lat pozbawienia wolności, przestępstwo z art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., popełnione w dniu 15.06.2015r., na karę 10 lat pozbawienia wolności, które to kary połączono i wymierzono karę łączną 15 lat pozbawienia wolności, kara nie została wykonana.

Sąd zważył, co następuje:

W związku ze zmianą od 1 lipca 2015r. przepisów ustawy Kodeks karny, w tym przepisów rozdziału IX odnośnie kary łącznej, na wstępie zaznaczyć należy, że przepisy art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015r., poz. 396) uregulowały kwestię tzw. intertemporalną, to jest wyłączyły stosowanie przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego w nowym brzmieniu, a więc przepisów dotyczących nowych zasad orzekania kary łącznej w wyroku łącznym do spraw, w których połączeniu podlegałyby wyłącznie kary prawomocnie orzeczone przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015r. Zgodnie z tym przepisem – przepisów rozdziału IX ustawy Kodeks karny, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą Kodeks karny, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Ocena czy zachodzi taka potrzeba, powinna zostać dokonana według znowelizowanych przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego. Jeżeli zatem zgodnie z tymi przepisami należałoby połączyć karę orzeczoną prawomocnie po 30 czerwca 2015r. z karą (karami) orzeczonymi prawomocnie przed tą datą, to należy na podstawie art. 4 § 1 k.k. rozstrzygnąć czy stosować dalej przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego w nowym brzmieniu, czy też w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015r. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 31.05.2016r. II AKz 124/16, OSAW 2016/3/345).

Powyższe oznacza, że przepisy art. 85 i następne k.k. w nowym brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 roku mają zastosowanie w niniejszej sprawie do skazanego R. J., ponieważ wyrok skazujący w sprawie o sygn. akt III K 290/15 zapadł wobec skazanego już po wejściu w życie przepisów art. 85 i nast. k.k. w nowym brzmieniu. Tym samym stwierdzić należy na wstępie, że w stosunku do skazanego w niniejszym postępowaniu można teoretycznie stosować zarówno przepisy art. 85 i nast. k.k. w nowym brzmieniu, tj. obowiązującym od 01 lipca 2015 roku, jak i w starym brzmieniu, tj. obowiązującym przed 1 lipca 2015 roku.

Rzecz Sądu wyrokującego w niniejszej sprawie było zatem rozstrzygnięcie, który z wymienionych przepisów statuuje normę właściwą dla rozstrzygnięcia kwestii intertemporalnej w sprawie R. J.. Zdaniem Sądu rozstrzygnięcie

powstałego w niniejszej sprawie problemu intertemporalnego powinno nastąpić w oparciu o art. 4 § 1 k.k., przemawia bowiem za tym ugruntowana w orzecznictwie wykładnia tego przepisu (i to jeszcze w czasie obowiązywania Kodeksu karnego z 1969 r.), z którą Sąd w tym składzie zgadza się, a zgodnie z którą ma on niewątpliwie zastosowanie także w sytuacjach orzekania o karze łącznej, również w wyroku łącznym. Stanowisko takie zaprezentował Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 20 lutego 1995 r. w sprawie o sygn. II KRN 2/95 (OSNKW z 1995 r., z. 3-4, poz. 17), w którym stwierdził, iż „niezależnie od stosowanej przez sąd wydający wyrok łączny zasady kształtowania kary łącznej (absorpcji całkowitej, częściowej czy też kumulacji), sąd ten – w tym zakresie – na nowo dokonuje aktu wymiaru kary zwanej w tym wypadku karą łączną. Zatem winien z jednej strony respektować prawomocność „łączonych” wyroków (i dlatego też nie wolno mu w tym trybie dokonywać korekt w zakresie wymiaru kar orzeczonych za poszczególne czyny prawomocnie osądzone), ale z drugiej strony również ewentualną zmianę stanu prawnego, jeśli zmiana ta dotyczy na nowo kształtowanych – w myśl reguł wyznaczonych w art. 67-71 k.k. – składników wymiaru kary i jest to zmiana korzystna dla oskarżonego (np. korzystniejsze tzw. przeliczniki, wyższy próg wymagany dla orzeczenia kary zastępczej)”. Wymierzanie kary łącznej w wyroku łącznym jest niewątpliwie orzekaniem o odpowiedzialności karnej za przestępstwa. W art. 4 § 1 k.k. nie ma zaś mowy o orzekaniu o sprawstwie i winie, tylko o orzekaniu. Nie ulega więc wątpliwości, że zakresem jego zastosowania zostało objęte każde orzekanie o odpowiedzialności karnej za przestępstwo, także w zakresie kary przy wydawaniu wyroku łącznego.

Warunki do orzeczenia kary łącznej według przepisów obowiązujących do dnia 30 czerwca 2015r. zostały określone w art. 85 k.k. i nast. k.k. Zgodnie z przepisem art. 85 k.k. karę łączną orzeka się wówczas, jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Zawarty w art. 85 k.k. zwrot „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego (kolejnych) przestępstwa (vide: uchwała 7 sędziów SN - zasada prawna z dnia 25 lutego 2005r., sygn. I KZP 36/04, OSNKW 2005/2/13). Nadto – jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powołanej uchwały – możliwe jest wystąpienie nie tylko jednego zbiegu realnego, ale i dalszych, przy spełnieniu warunków wskazanych w art. 85 k.k. Jednakże nawet przy kolejnych zbiegach obejmujących drugą, trzecią, itd. grupę przestępstw, zawsze wyjściowym punktem odniesienia będzie pozostawał ten chronologicznie „pierwszy wyrok”, zamykający kolejne „grupy przestępstw” pozostających w zbiegu. Oceny zbiegu realnego dokonywać należy z perspektywy postępowania sprawcy – czy kolejnych przestępstw dopuszcza się po wydaniu wobec niego wyroku (kolejnych wyroków), czy przed nim (nimi).

W sprawie III K 290/15 pierwszy chronologicznie czyn, tj. czyn z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i art. 11 § 2 k.k., został popełniony nie wcześniej niż w okresie od dnia 11.01.2015 r. do dnia 15.05.2015r. Pozostałe dwa czyny objęte wyrokiem III K 290/15 zostały popełnione w dniu 15.06.2015r. Wobec tego należy zauważyć, że czyny objęte wyrokiem III K 290/15 zostały popełnione po zapadnięciu wszystkich wcześniejszych wyroków jednostkowych. Tak ostatnim chronologicznie wyrokiem jednostkowym, który zapadł przed wyrokiem III K 290/15, był wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, sygn. akt III K 227/13.

W tym stanie rzeczy nie zachodzi w sprawie podstawa do wydania wobec skazanego R. J. kary łącznej pozbawienia wolności na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 30 czerwca 2015r.

W sprawie również nie ma podstaw do orzeczenia wobec skazanego R. J. kary łącznej na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów o karze łącznej, tj. przepisów obowiązujących począwszy od dnia 01 lipca 2015r.

Zgodnie z art. 85 § 2 k.k. warunkiem koniecznym połączenia kar tego samego rodzaju albo innych podlegających łączeniu jest to, że łączone kary jednostkowe lub łączne podlegają wykonaniu. W niniejszej sprawie jedyną karą podlegającą wykonaniu jest kara łączna 15 lat pozbawienia wolności, orzeczona wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 10.07.2017r., a zatem nie zachodzą warunki do orzeczenia wobec skazanego nowej kary łącznej.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w pkt. 1 postanowienia. Sąd w pkt. 2 postanowienia na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego R. J. w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, mając na uwadze, że skazany odbywa długoletnią karę pozbawienia wolności.

SSO Izabela Dehmel